

POLITIKAI NAPILAP
Felelős szerkesztő:
Kurkó Gyárfás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brasov - Brassó
Strada Argintarilor 16 sz. III em.
Engedélyezte: Cenzura Militară
a Presei sub No. 1437. 7. X. 1944

NÉPI EGYSÉG

Szólaljanak meg a harangok!

Ista: Kurkó Gyárfás

Ugy látszik, hogy iskoláink és egyházaik ügyében is ugyanazt a módszert kell alkalmaznunk, mint politikai és gazdasági szervezeteink létrehozásánál: a népképviselőt alapelvek. Jóllehet, ez egy kicsit furcsa elképzelés, de kénytelen vagyok megmondani, mert éppen ezek azok a legfontosabb kérdések, melyekkel mindenkinél foglalkoznia kellett volna, első sorban pedig illetékes értelmiségi férfiaknak, akik ezekben az intézményekben keresik meg kenyerüket. De mégsem foglalkoztak vele.

Már három hónap telt el és ezen a téren még szinte semmi sem történt körülöttünk. Pedig megvallom, hogy éppen ilyen irányban kezdtek meg legelső tevékenységüket. Heteket tanácskoztunk és nem sajnáltuk az időt, mert e két intézményünk körül található középiskolák nagyrésze, népünk már rég álltél a fejükön és ok még mindig gondolkodnak. A gyerekek, diákok megálltanak az utcán és kérdezik: mikor kezdődik meg a tanítás? S ha nem tennék, nem is tudnók, hogy még nincs tanítás iskoláinkban.

Tanárainknak talán nem fáj a közoktatás hiánya! Nem tudom, ha egy szép napon elmaradnának a fizetések az is olyan közbős lenne? Vagy talán még nem tudtak magukban fölszabadulni? Azt várják, hogy a tanítványok válasszanak saját soraikból tanárokat? Ezzel nem értenék egyet, de hogy tanáraikat öntudatra és kötelességük teljesítésére ébresszék, erre ugy látszik szükség lesz.

Vagy mit várnak? Hogy Hitler módján parancsokat osztogassunk? Nem vagyunk hozzá szokva, de ha úgy kívánják az ő részükre kivételesen megcsinálhatjuk az önkényuralmat.

Középiskoláinktól sokkal többet vár a nép. De ha nem teljesíti kötelességét, ne vegye rossz néven, hogy a mostoha gyermek sorsára jut, mert nem törődömségével, vagy politikai vakágával igen nagy mértékben hozzájárul ahhoz a katasztrófához, mely különösen északkeleti népünket a mai siralmas állapotba sodorta.

Amikor a méltóságos címekért és báronságokért folyt a harc, vezetőknél mondták magukat s mikor valóban a nép mellé kellett volna állniok, elszaladtak és magára hagyták a népet olyannyira, hogy az egész Székelyföldön még csak egyetlen kereskedő sem találunk.

Kívétel is teszünk azonban. És ez szolgáljon példaként a gyáváknak, a lustáknak és a népünkhöz hűtleneknek, megnyugtatósul pedig azoknak, akik a középiskolában csalatkoztak és elvesztették hitüket.

Néptanítóink és tanáraink vegyének példát Selyem Tamás igazgató-tanítóról, aki egy pillanatig sem szűnt meg tanító lenni. Tanítója első sorban a középiskolának, hogy a nép mellett a helye örömben és bánatban egyaránt. Olvasták-e beszámolóját a csikmezei értekezlet brassói folytatásáról? Hogy: „A szovjet csapatok bevonulása után jelentkeztem a parancsnoknál, előadva a siralmas helyzetet, megbízást kaptam egy iskola megszervezésére és szeptember 26-án óta folyik a tanítás”. Az egyetlen Csikban maradt tanító ma a megyei közoktatás szervezője. Fizetése még nincs, ezt nem is kérte, hogy kitől kapja és mennyi lesz, mert jól látja, hogy nyilasok és gazdák az ország pénzét és minden megmozdítható tárgyat elrabolták és Berlinbe vitték. A megmozdíthatatlan értékeket pedig fölperzselték, vagy levegőbe röpítették. Kabátja széle foszladozik és ez legjobb bizonyítéka an-

nak, hogy egy pillanatig sem vesztette el kapcsolatait a néppel. Tisztában van azzal, hogy ha a nép felöltözhetik, neki is jut belőle s ezenkívül, amikor a népet dolgoztatják, a fiatal tanító hat gyermekeért is folyik ez a munka.

Papjainknak is vannak mintaképeik, akik népünk szolgálatába állva nem Hitler és szolgái, hanem Krisztus tanait hirdették. Orbán Lászlót a Maniu-gárdisták meggyilkolták és bezárták, de hívei közbenjárására a szovjetparancsnokság kivette kezükből. Vagy az öreg Lukács Teofil ferences atya, aki száz kilométert gyalogolt, hogy hívei szolgálatába álljon.

Kevés vigasz e példák felsorakoztatása, de legyen utmutatás középiskoláink számára, hogy ha a népet akarja szolgálni, nem várhat utasításokat olyanoktól, akik népünket a rablógylkosok szolgálatába állították. Aki a néppel tart, számíthat a védelmére, de jaj annak, aki nem veszi észre, vagy egyszerűen nem akarja észrevenni, hogy új történelmet csinálunk és ez a történelem a békére, szabadságra, társadalmi igazságra vágyó népek testvéri együttműködéséből fakad.

Szólaljanak meg hát a harangok, pap-

jaink tépjék ki lelkükből a hitleri tébolyt, álljanak föltámadni akaró néptömegeik mellé és ne csak hirdessék, hanem legyenek azon, hogy a társadalmi igazság mielőbb érvényesüljön, az éhezők kenyeret és a szomjazók italt kaphassanak.

Középiskoláinknak, de első sorban tanárainknak, elég idő volt három hónap, hogy a multon elmélkedjenek. Most csak arra kérjük, hogy kérdezzék meg saját maguktól: mit tettek a mindnyájunkat érintő közoktatásügy érdekében s ha kevésnek látják, mint mi is, mozduljanak meg és álljon előttük Selyem Tamás példája.

Elkészült a tisztogatási törvény

Nem váltják le a nép által megválasztott megyefőnököket
A nemzetiségi miniszter nyilatkozik a zsidók pártalakításáról

A minisztertanács elkészítette a közhatalok megtisztítására vonatkozó törvényt módosító javaslatot. Az új kiegészítő rendelet törvény csak az eredeti „tisztogatási” törvény 2., 4. és 7. szakaszán eszközöl módosításokat.

A törvénynek módosított második szakasza így hangzik: Szolgálatukból minden fizetés nélkül elbocsájtatnak, függetlenül kinevezésük, véglegesítésük vagy szerződésük időpontjától mindazok a hivatalnokok, akik: a) ténykedésükkel bármely formában a hitlerizmus és a fasiszta szolgálatába szegődtek és ezzel a román nemzetét idegen érdekeket szolgálták; b) akik bármely formában legionista, fasiszta vagy hitlerista politikai vagy félkatonai alakulatokban tevékenykedtek, vagy pedig előkészítették a fasiszta mintájú parancsuralmak Romániában való megvalósításának útját; c) akik a demokratikus eszmékkel ellentétes eszmék terjesztették vagy ilyen eszmék hatására, hivatali teendőik gyakorlása közben, önkényeskedéseket, terrorcselekedeteket,

kinzásokat és gyilkosságokat követtek el. A fenti rendelkezések a jövőbeni hasonló cselekedetekre is vonatkoznak.

A törvény módosított 4. szakasza a birói kar körében végrehajtandó tisztogatásra vonatkozik és szövege a következő: A jelen törvény alkalmazására, a miniszter vagy az illető közigazgatási hivatal főnöke 3 főhivatalnokból álló bizottságot létesít, melyek közül kettő szükség szerint ugyanahhoz az intézményhez tartozik, míg a harmadikat más intézményből is kijelölhetik.

A miniszter külön bizottságot létesít minden köztisztviselő részére vagy pedig több köztisztviselői egyetlen bizottság hatásköré alá csoportosít. Az ilyen bizottság létesítésére az a miniszter az illetékes, a ki nek hatáskörébe a vonatkozó igazságszolgáltatási szerv tartozik. A különleges szervezési törvény alapján működő testületeknél a hármas bizottságot, a jelen törvény feltételeinek megfelelően, e testületek tagjaiból nevezik ki a testületi vezetőség javaslata alapján.

Ami a birói testületet illeti, abban a bizottságban, amely a Semmitőszék megtisztítását végzi, a Semmitőszék két tagja vesz részt. A többi bizottságoknál az igazságügyminiszter maga helyett kijelölheti harmadik tagként a Semmitőszék egyik tagját. A birói testület tisztogatását végző bizottság határozatai véglegesek.

A bizottságok bármely uton beszerezhetik értesítéseiket és nem kötelesek feltárni, hogy milyen indokok után jutottak elhatározásukhoz. A bizottság kiértesíti mindazokat, akik ellen vizsgálat folyik. Ezek aztán személyesen, akár pedig emlíkiratban bármily bizonyítékot felhozhatnak védelmükre. A minisztériumok, közhatalok, és helyi közigazgatási szervek igazgatói és személyzeti ügyosztályának vezetői kötelesek a bizottsággal írásban közölni mindazokat az eseteket, amelyek a jelen törvény rendelkezései alá tartoznak, ellenkező esetben fegyelmi megtorlásban részesülnek.

A fegyverszüneti egyezmény betartása

Mint a „România Liberă” jelenti, a szovjet lapok rámutatnak arra, hogy a román kormány nem tartja tiszteletben a fegyverszüneti feltételeket. Így a kormány nem tartja fenn a belső rendet és nem internálta az összes német alattvalókat és nemzeti szocialista vagy fasiszta-barát elemeket. A szovjetlapok rámutatnak arra is, hogy mindeddig nem történt meg a Romániában lévő szovjet alattvalók hazaszállítása, ahogyan azt a fegyverszüneti egyezmény előírja. A fenti távirat közre-

adásával egyidejűleg a lap megjegyzi, hogy a helyzet sokkal komolyabb, mint ahogy az a belügyminiszter legutóbbi nyilatkozatából kitünik.

A megyefőnökök leváltásának kérdése

Egyes fővárosi lapok megírják, hogy a minisztertanács keretein belül közös elhatározásra jutottak az Antonescu-uralom

idejéből átvett megyefőnökök kérdésében. Eszerint mindezeket az „örökös” megyefőnököket késedelem nélkül eltávolítják. Természetesen ott, ahol a lakosság a sok halogatás láttára befejezett tényeket teremtett és maga távolította el a hitlerista megyefőnököket, a nép által választott megyefőnökök felcserélése nem lehetséges. Eppen ezért a kormány ezeket a megyefőnököket megerősíti hivatalukban, míg az új megyefőnökök kinevezése a pártok közötti megegyezés alapján történik.

A Nemzeti Demokratikus Arcvonal feleslegesnek tekinti a zsidó pártot

Vlădescu-Răcoasa nemzetiségi miniszter a következő nyilatkozatot adta a sajtónak a zsidó párttal kapcsolatban: — Kihallgatáson fogadtam Zissut, az egyik zsidó párt képviselőjét, aki ismertette velem elképzeléseit és emlékiratot nyújtott át. Kijelentettem neki, hogy a Nemzeti Demokratikus Arcvonal nem tekinti a zsidókat külön nemzetiségűeknek, hanem Románia többi állampolgáraival egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel bíró alattvalóinak. Egy zsidó párt léte-

sét tehát nem tartjuk indokoltnak, sőt úgy véljük, hogy ez olyan szenvedélyeket kavargat, amelyek semmiesetre sincsenek az izraelita vallású román lakossággal való baráti együttműködés hasznára.

A „Tribuna Poporului” értesülése szerint a faji törvények hatálytalanságának törvénytervezetét előkészítő bizottság befejezte munkálatait. A törvénytervezet, amely magába foglalja a zsidó javak viszszaosztását is, Patrăscanu igazságügyminiszter most vizsgálja át. Az átviz-

gálandó pontok között szerepel első sorban a tervezet végrehajtásának pénzügyi oldala. Az igazságügyminiszter a kártérítési összegek, valamint a románosítási központ részéről beszédett jövedelmek visszafizetésének módjait és mennyiségét még e hét folyamán megtanácskozza a pénzügyminiszterrel. A lap értesülése szerint Patrăscanu igazságügyminiszter elköltöztetett, mielőbb befejezni a faji törvények hatálytalanságára vonatkozó intézkedéseket.

MÜHELYBŐL — FALUBÓL

Hová tűnt az árpakása?

Pár nap óta sorbajárjuk a boltokat. Nem banánt és csokoládét keresünk. Nem délszaki gyümölcsöket, vagy válogatott inyenclakat hajszolunk. Hanem csupa szegényemberes ételt. Egyideig szemesbabot kerestünk. Aztán sárgaborsót. De hiába. Néhol udvariasan, máshol gorombán, sokhelyütt közömbösen hozták tudomásunkra, hogy nincs. Hirtelen és titokzatos módon elfogyott. Eltűnt. Elpárolgott. És most nincs.

Aztán leszállítottuk igényeinket és már csak hagymát kerestünk, végül pedig pityókat. De az árúskor egyikkel sem szolgáltathattak. Hja, a szállítási nehézségek — mondták.

Ma aztán betelt a pohár, mert az egész városban nem lehetett egy félkiló árpakását találni. Az árpakása is követte tehát előkelőbb rokonai utját és akár a rizs, ő is eltűnt vágyakozó szemünk elől.

A szegény ember viszont itt maradt az a nyugtalanító gondolat a szívében, hogy vajon mi lesz vele a télen?

Hová tűnt az árpakása? — kérdezzük magunktól és nem találunk feleletet. Mert egészen a legutóbbi időig bab is, borsó is, árpakása is volt elég az üzletekben. Sem közületek, sem pedig magánosok nem vásároltak ezekből az élelmiszerekből olyan tételeket, hogy ez váratlan áruhiányra vezetett volna. Senki sem bolond, babot, vagy borsót tartálékolni, de még árpakását sem. És mégis mindezek az árucikkek nyomtalanul eltűntek.

A gazdag ember észre sem veszi a hiányt. Hiszen ő jóelőre megvásárolta a télire szükséges készleteket. De az egyik napról a másikra élő munkás, napzámos, hivatalnok és értelmiségi minden előzetes figyelmeztetés nélkül szinte csak száraz kenyérré szorult. És most, ha már nem kap babot és borsót, legalább magyarázatot szeretne kapni nyugtalan kérdéseire.

Elhiszük, hogy a kereskedők tisztos osztálya rengeteg nehézség és bosszúság közepette keresi meg kenyérét. Elhiszük, hogy az áru beszerzése, megőrzése sok bajba kerül. Azt is elhiszük, hogy az üzér kedés igazi kuforrasza nem a kiskereskedő, hanem a gyáros és a nagy lerakatos. Elhiszünk mi mindent, de mégis azoknak kell a felvilágosítást megadni, akik az árukkal foglalkoznak:

— Hová tűnt el a dolgozó ember árpakása és egyéb eledele?

Szállítási nehézségek? Igen, a hagyomány főleg Fogarashól jön, a burgonya csak a megyéből, de az is tengelyen, tehát még itt is lehet szó szállítási nehézségekről. De hol, a bab, hol a borsó, hol az árpakása, amelyekből egy héttel ezelőtt még hatalmas tételek voltak a tágas boltokban?

Hol vannak ezek az árutételek? Egyetlen szem eledel sincs az összes boltokban? Teljesen üresek a raktárak?

A város dolgozó népe feleletet követel!

Ha pedig azok, akiknek a kezében áru van, és árunak kell lennie, nem felelnek, akkor az érdekelt fogyasztó és dolgozó rétegeknek kell kikutatniuk, hogy mi rejlik a dolgok mélyén.

Az újságok híradata szerint magánszemélyekből álló bizottságok fogják ezentúl felülvizsgálni az árakat és ellenőrizni, hogy vajon egyes raktárak, vállalatok, malmok, kereskedők nem találnak-e az árdígitásban bűnösnek. Mi azt kívánjuk, hogy ezek a bizottságok ne csak az árakat, hanem az árukat, illetőleg az áruktárakat is vizsgálják felül. Nézzenek utána, vajon micsoda készletek találhatók egyes homályos hátulsó helyiségekben olyan közszükségleti cikkek, amelyekről az udvarias kiszolgáló személyzet azt állítja, hogy már régen elfogyott. És ha megtalálják az eltűnt babot, borsót és árpakását, akkor kezdődjék meg az eljárás az árrejtegetők ellen.

A zsilvölgyi bányauzem rabmódra dolgoztatja a munkaszolgálatosokat

Egy ezredes mondta: rosszabb a munkaszolgálatosok helyzete mint a foglyoké

Alulírottak Barta István kömüves, Csernátfalu 6. szám alatti lakos, Lécz Károly lakatos, Türkös 43. szám alatti lakos a következőket hozzuk köz tudomásra:

A hunyadmegyei Petrilla-i szénbányában dolgoztatnak kb. 360 embert. Mi 4 hónap óta vagyunk a szénbányába beosztva. Ezen idő óta egyetlen napi szabadságot nem kaptunk, családaink a legnagyobb szegénységben minden kereset nélkül tengődnek. Segélyt csak elvéve kapnak s aki kap, az is csak 1000 lejt havonta, mely összegből a mai körülmények között megélni lehetetlen. Az 1000 lej a legnagyobb segélyösszeg, mert ha csak egy asszony van gyerek nélkül, az 500 lejt vagy a legjobb esetben 600 lejt kap.

Mi a bányatársulattól napi 200 lejt bért kellene kapjunk, de ebből az összegből levonnak különböző címeken (koszt, villany, barakkhasználat, adminisztráció, stb.) 140 lejt úgy, hogy napi 60 lejt kapunk kézhez. Ez az összeg jelentősen a ruhaszámít ellenértékét, miután saját ruhánkban, fehérneműnkben, lábbelinkben kell a piszkos munkát végeztünk és minden ruhaneműnk tönkre megy. Soknak már annyira elrongyolódott a ruhája, hogy

egy pokrócba csomagolják be magát és úgy is kell dolgozzon.

Munkabeosztásunk nagyon terhes. Legtöbbünk mesterember, akik nem a megfelelő munkához vagyunk beosztva. Napi 8 órát dolgozunk hivatalosan, de ezen kívül még túlmunkát is követelnek úgy, hogy naponta 12 óra munkaidőnk van. Ezen kívül vasárnap is kötelesek vagyunk 8 órát dolgozni. Minden 2—3 ember mellett egy hajcsár van, aki még egy cigarettát elszívásnyi időre sem enged megállást vagy megpihenést. Nagyon sokszor zuhogó esőben kell dolgozunk napokon keresztül. Nagyon sok szerencsétlenség történik a bányában, miután más mesterségűek lévén, az emberek nem értenek a munkához. Ha valakit ilyen szerencsétlenség ér és annak következtében nem tud dolgozni, a napi bérét nem kapja, a kosztot meg kell fizesse. Orvosi kezelésben alig részesül, mert amikor Barta István például jelentkezett orvosi vizitre és orvosságot kért, azt a feleletet kapta az orvostól, hogy menjen a városba és ott vegye meg magának az orvosságot.

Az orosz hadifoglyok helyett tettek be minket a fogolytáborba, ahol a kapu előtt

egyveres katonai őr áll és senkinek nem szabad elhagynia a tábor területét. Három menetben dolgoztatnak és az egyes csoportokat örök kísérik munkahelyükre. A reggeli csoportban kb. 150 ember van, míg az éjszakai van a legkevesebb. Egy alkalommal Popescu Octavian ezredes ur, aki az egész Zsilvölgyének parancsnoka, kijelentette egyik raporton, hogy helyzetünk rosszabb, mint a foglyoké.

Kérjük, szíveskedjenek valamilyen módon segítségünkre lenni, mert helyzetünk kibíratatlan. Amennyiben a munkatáborokban dolgozunk kell, legalább kapjunk annyi szabadságot, hogy családunkról gondoskodhassunk és saját magunkat is a legszükségesebbekkel elláthassuk. Akik már hosszabb idő óta vannak a táborban, szereljenek le és váltsák fel olyanokkal, akik még nem voltak, vagy pedig a munkát végeztessék el olyanokkal, akiknek ez a munkakörük. Erre mód is van, mert például a Wildmann-cég a tél beállta miatt leállította üzemét s így ott 350 ember vált munka- és keresetnélkülivé.

Barta István
Lécz Károly

Munkában a Hazafiak Szövetsége a drágaság letörésére

(București.) Az az egészséges elgondolás, hogy az árelenőrzést hatékonyan, közvetlenül a nép köréből választott szervek végezzék a jövőben, máris a megvalósulás állapotába lépett.

Igy a fővárosban a Hazafiak Szövetségének négy kiküldött tagja átkutatta C. Oprisan Chencea-negyedbeli kereskedő üzletét, aki nem adott sőt azon a címen, hogy nincs raktáron. A kutatás eredményeképpen 150 kiló sót találtak, melyet azonnal áruba bocsájtottak a hivatalos áron. Ugyancsak a Hazafiak Szövetségének egy másik bizottsága egy Ribescu Nicolae ne-

vű kereskedő üzlemléiről rántotta le a leplet. Az illető kereskedő a szódát 80 lejese áron adta el a rendes 40 lejese ár helyett. A bizottság jelenlétében rendes 40 lejese áron árulta, de annak távozása után ismét felemelte 10 lejelle a mosószóda árát. Erre a Hazafiak Szövetsége állandó ellenőrző bizottságot nevezett ki az üzletbe.

A fenti példák élénken bizonyítják, hogy szervezett, öntudatos polgárok becsület és határozott fellépése hatásosan és rövid úton meg tudja akadályozni a dolgozók zsebére menő üzérkedést.

A munkások és a tisztogatás

A brassói „Drum Nou” hasábjain D. Cătoiu alapos cikkben mutatja ki, milyen fontos a munkásságra nézve az a tisztogatás, amelyet a Nemzeti Demokratikus Arcvonal az egész államszervezetben, közéletben és az iparban is követel.

— Egyes gyárakban — írja Cătoiu — már régen megkezdődött a tisztogatás, másokban még késik. De a halogatás lehetetlen dolog, mert minden elvesztett nap veszteséget jelent és a szabotálók bátorítását. A demokrata rendszer vad ellenségei, akár közhivatalokban ülnek, akár a vállalatoknál, nem állják a leggyalázatosabb módszereket felhasználni az ország újjáépítésének megakadályozására.

— Eppen ezért, 3 hónapja szakadatlanul, a fasiszta zsarnokság alól felszabadult munkásság követeli a hitleristák és legionáriusok eltávolítását minden intézményből, gyárból, vállalatból s mindenünnen.

— Ezt a tisztogatást, amely oly szükséges az egész gazdasági élet jömenetének biztosítására, határozottan és kártalanítással kell végrehajtani.

— Érthető azoknak a türelmetlensége,

akik erőszakosságokat és megaláztatásokat szenvedtek. Voltak egyes emberek a vállalatoknál, akik a árendeltjeiket egyszerűen mint állatokat kezelték.

Különösen a parancsurakom idején, mikor a munkásoknak nem volt meg a joguk a védekezésre, állandóan veréssel baditörvényszékekkel fenyegették őket.

A cikk elmondja ezután, hogy az efajta urak közül egyesek ártatlan képpel védekeznek s nem akarnak tudni sem arról, amit elkövettek, holott azelőtt mindegyikük egy-egy diktátornak képzelte magát. Talán elfelejtettek mindenről?

— Lehetséges, hogy egyesek túlszögör biráskodásnak tartják a tisztogatást. Hogy e tekintetben összehasonlítsuk tegyük, idezzük részükre a példát, hogyan büntetik ezeket az árulókat más országokban, Franciaországban, Jugoszláviában, Görögországban és így tovább. Itt ugyanis egyszerűen kivégzik őket.

Ezt nem értik meg az illető urak s augusztus 23-ika után mindenféle módon nyíltan kimutatják, hogy a román nép által magáévá tett politikai változás nem tetszik nekik.

— Ma — fejeződik be a cikk — mikor

a román népnek új sorsot kell kiépítenie magának a világ nagy népei oldalán s amikor a fegyverszünet egyezménye által magunkra vállalt kötelezettségeket kell teljesíteni, — nem lehet eltérni továbbra is ezen egyének kalandjait és szabotázást. Ilyen módon ugyanis helyzetünk mint népe és államé napról-napra súlyosbodni fog.

A szabómunkások szakszervezetének felhívása

A brassói szabómunkások szakszervezetének vezetősége vasárnap f. hó 26-án d. e. 10 órakor gyűlést tart a szakszervezeti székházban. Kéri a vezetőségi tagok és az egyes műhelyek bizalmiainak pontos megjelenését.

Megvalósítás előtt a ruhaneműek standardizálása

(București.) A ruházati cikkek szabványosításával kapcsolatban Lucian Burchi és Tudor Ionescu miniszterek értekezletet tartottak. A kérdés alapos megvitatása után arra a megállapodásra jutottak, hogy Lucian Burchi alminiszter a határozatot végleges formájába foglalja. A vonatkozó rendelet megjelenése rövidesen várható.

Munkás szabadegyetem

A brassói munkásszabadegyetem vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja Horea forradalmának 160 éves évfordulója alkalmával ünnepi előadást az „Astra” termében.

Jon Podesa a „Drum Nou” szerkesztője tart „Erdélyi parasztföradalmak” címen előadást.

A műsoron még ének, zene és szavaltó számok szerepelnek.

Ipariskolások szervező gyűlése

Felkérjük a brassói és megyebeli ipariskolát végzett növendékeket, hogy november 26-án reggel 9 órakor a Munkakamara helyiségében jelenjenek meg.

Az alsófoku ipariskola végzett növendékeinek ideiglenes bizottsága.

A „KIVÉTELEZETT”

Történet, ami már szinte történelem is

Régi ismerőssel találkozom. Négy esztendővel ezelőtt láttuk egymást utoljára. Aztán ő Gyergyószentmiklóson maradt s kőszá híresztelések szerint követelte annyi meg annyi ember sorsát a száműzetésbe. Ime azonban mégis itt van. Hosszasan rázogatjuk az egymás kezét s már mennénk is, mert mindketten dolgunk után járunk. De egyikünk sem indul. Körülöttünk egy nagy üzem mozgalmá zug. Hátunkat a bizsergetően meleg fűtőtestnek vetjük s nem is figyelve az ide-odasiető emberekre, gyorsan szállongó kérdéseket és válaszokat váltunk. Azaz inkább csak ő beszél és én figyelem.

A sárga folt

— Akkor kezdtek engem is piszkálni, amikor kijött a zsidók csillagviselésére vonatkozó rendelet. Engem a parancs nem érintett, mert a feleségem öskeresztény, én pedig még jóval 1938 előtt kitértem. Egyszóval nyugodtan járkáltam továbbra is a dolgaim után és nem varrtam a ruházatom baloldalára a hatszögletű sárga Dávid-csillagot, mint ahogy a hivatalos közlemény megkövetelte. Mondom, nem törődtem az egésszel. De törődtek mások!

— Egy barátságos nyárbahajló reggelen idézést kaptam a csendőrségre. Rövid várokozás után a szárnyparancsnok elé vezettek, aki keményen rámrípkodott: „Miért nem viseli maga a csillagot?” Zavartan védekeztem, hogy kivételezett vagyok, ő azonban csak fölényesen mosolygott. Egy szót sem hisz abból, amit én mondok, jelentette ki. Zsidó vagyok és ezzel kész. Holnapra fel legyen varrva a csillag, mert különben...

— Holnapra azonban nem varrtam fel a csillagot. Ellenben okmányokkal megtámogatott beadványt intéztem a közigazgatási bírósághoz és ítéletben kértem kimondani, hogy kivételezett vagyok. A beadvány másolatát zsebre vettem s úgy jelentkeztem, ezután másodszor, de nem utoljára, a csendőrpárancsnokságon. A főhadnagy elvette kezemből a másolatot és hosszasan tanulmányozta. Aztán megvető közlegyintéssel visszaadta. „Ez mind semmi” mondotta, „azért maga csak zsidó marad. Különben is meglátjuk. Mert ezzel az ügy még nincs elintézve...”

— Csakugyan igaz volt. A beadvány még nem intézte el az én ügyemet. Annyit azonban elértem vele, hogy a közigazgatási bíróság végítéletének kimondásáig komolyabban nem nyulhattak hozzám. Például nem vehették el az üzletemet, nem rakhattak gyűjtőtáborba, nem vihettek el ismeretlen helyre dolgozni... De sohasem tudtuk, vajon biztosan így van-e, vajjon csakugyan alkalmazkazzék-e ezt a törvényt, avagy egyik napról a másikra valami új törvényt hoznak, amely ellen már a közigazgatási bíróság esetleges kedvező ítélete sem segíthet!...

Nehezten a főhadnagy

— A főhadnagy semhogysam tetszett a beadvány következtében előállott ideglenes nyugalmi helyzet. Én se nagyon tetszhettem neki. Mihelyt megkapta a zsidók külön zsidó-házakba vagy zsidó-lakásokba való tömörítéséről szóló rendeletet, azonnal „kitömörített” engem szép háromszobás lakásomból és feleségemmel együtt „betömörített” egy egyszobás helyiségbe, amelybe a konyhán keresztül lehetett bejutni. A szomszéd lakótól vékony ajtó választott el és így a mi családi életünk az ő családi életükkel jórésben egybefolyt. Legalább nem éreztük magunkat túlzottan egyedül. A butoraink természetesen a régi lakásban maradtak. Mit is vihettünk volna magunkkal!...

— A főhadnagy egyelőre békét hagyott ezek után. Várta talán a közigazgatási bíróság döntését, hogy megfelelő rendszabályokat léptessen ellenem életbe. Én is vártam a döntést, de egészen más okból. Szerettem volna némileg fellélegezni. A mellettünk lévő szobában egy fiatal

asszony lakott két kisgyermekével. Szintén, illetve ő zsidó volt, a férjét esztendeje elvitték munkaszolgálatosnak és azóta csak nagyritkán kapott róla hírt. A gyermekek éjszaka néha nyugodtak, felkeltették anyjukat, aki hosszasan csitította a rakkonlatkodókat. A gyermekek aztán elaludtak, anyjukat azonban ébren tartotta a gond. Hányszor hallottam a szünni nem akaró ágyrecsegést, a hosszantartó sóhajokat! Szegény asszony csak nagykesőre tudott elaludni.

— Egy éjszaka arra ébredtem, hogy a szomszédban erősen kopognak. Világosság szűrődött át hozzánk az ajtó hasadéka s hallottam, amint az asszony félénken és álmosan kérdezi, hogy ki az? „A rendőrség!” hallatszott tömpán ki-vülről. Sebtében ide-odacsoszogó lábak zaja halatszott, aztán csikordult a kulcs és megnyílt az ajtó. Hideg rémület szorította a szívemet.

„Tessék mozogni kérem!”

— A sebtiben öltöztetett gyermekek sírázó kérdézősködéseire anyjuk eleinte nem válaszolt. Majd egy-két nehezen kimondott szóval igyekezett megnyugtatóni őket. Aztán egyszerre szivettépo zokogásban tört ki. Hallottuk nehéz lélegzését, fájdalmas szipákolását s szinte magam előtt láttam könnyben ázóit orcáját, amint tehetetlenül álldogál a két félig öltözött gyermek mellett s kétségbeesésében nem is tudja, mihez kapjon. „Tessék sietni!” mondta tárgyilagosan a rendőr. „Nem tölthetem itt magukkal az egész éjszakát! Ha nem öltöznék fel azonnal, akkor jöhetnek velem öltöztetlén. Nézzé meg az ember...! Tessék már mozogni kérem! S ha éppen akar magával vinni valamit, hát csak gyorsan szedje össze, mert ha nem, minden ittmarad...” Aztán a vil-

rongatta a szívemet. Tudtam, miről van szó. Már napok óta rebesgették, hogy a zsidókat összeszedik és ismeretlen helyre viszik. A szomszéd szobából áthallatszott a rendőr recsegő hangja, amint közölte az asszonnyal, hogy most azonnal követtíe kell őt gyermekeistől, mindenestől.

— Feleségemmel együtt mereven hevertünk az ágyon. Homlokomat kiverte a verejték. Mit tudtam én, vajjon az éjszakában már nem tart-e felénk is egy másik rendőr ugyanazzal a parancssal? Arra gondoltam, jó volna máris felöltözni, előszedni a sarokban készen álló hátizsákot, talán már meg is inni egy forró teát, mégse induljunk neki az éjnek azzal a fájdalom üres érzéssel a gyomorban, amiről az ember nem tudja, vajjon idegesség-e, vagy csak rosszullet?... De nem tudtunk megmozdulni. Megbabonázva hallgattuk a tuloldalról hozzánk szűrődő zajokat.

lany kialudt, az ajtó becsukódott és többé nem láttuk őket.

— De nem csak a kétgyermekes fiatalasszonyt nem láttuk többé. Nem láttam többé az öcsémet. Mindenkit összeszedtek szabályszerűen, módszeresen és főleg ki-méletlenül. Néha már azt kívántam, vajha a főhadnagy kevésbé tisztelné a közigazgatási bíróságot és mondaná ki rám is az elszállítási parancsot! Annyit izgultam, annyit nyugtalankodtam, annyit bánkódtam, hogy már szívesen vettem volna, ha mindennek vége. De hozzánk mégsem nyultak. Végül is az egész városban három ilyen kivételezett család maradt. Összesen három! A többieket vonatra rakták és a vonat elindult. Elindult apámmal, anyámmal, öcsémel. Mi

A FÖLDOSZTÁS KÉRDÉSE 1848-BAN

(Részlet Illyés Gyula

„Petőfi” c. könyvéből)

Az 1846-os termés rossz volt. 47 elején Pesten ingyen kenyert kell osztani; a megyékben hasonló a helyzet, egymagában Bihar 81.914 éhezőről ad jelentést. Az 1847-es termés még az előző évinél is rosszabb. A városok tele vannak földönfutókkal. A zavarág egészen nyugateurópai méretet és jeleket ölt. „A kommunizmus elveit — írja 1848 januárjában az egyik lap — kezdik nagyon rosszul föl-fogni fővárosunkban, úgy, hogy a csavar-gók egyre vakmerőbb tettekre vetemed-nek.” Alig győzik eltoloncolni őket. Míg a nemesi rendek örömkönnyekezt sírnak, hogy a magyar országgyűlést a magyar király — 300 év után először! — magyar nyitotta meg, az egyszerűbb magyarok éhínségben meghalt gyermekeiket siratják azon a kevés földön, melyet a vég-telen urasági birkafelegők között úgy ahogyan magukénak mondhatnak. A nép, az ország igazi kérdése, mondjuk ki kerek-en, a földosztás. Nem a jobbágyterhek megválthatósága, a földesurak kármentesí-tése, mert vajjon miből váltson jogot és földet magának az, akinek semmije sin-csen? Ilyen egyszerű feltárásban a dol-g, sajnos, csak akkor lesz világos, mikor már a körömré meg.

A birtokosok közül az iparosodás hí-vei, akiknek már szabad munkásra van szükségük, értik az idők szavát; a ma-radiak csak akkor értik meg, hogy a jobbágyi sorban tartott dolgozókkal még-sem lehet modern gazdálkodást folytatni, mikor ezt alsó néprétegek értetik meg velük. A háborgó parasztság nélkül vaj-mi kevés sikert ért volna el az igazi ha-zafiaknak az a kis csapata, melynek tag-jai saját érdeküket alá tudták rendelni a nemzet érdekeinek s birtokos létükre el-ismérésre méltó önzetlenséggel a nép

ügyét szolgálták, szóval, írással, majd éle-tük bátor feláldozásával. Élükön a két Baththyánval: Kázmérral, aki mint az or-zság egyik legvagyonosabb földesura tűz ki több ezer forintos pályadíjat a robot és dézsma ellen irandó művekre és La-jossal, aki férfias egyenességgel áll a ki-csinyes pártharcok közepette s aztán a dinasztia hóhéraitnak puskásöve előtt.

Az uribérszolgálatosok, a nemesi ki-váltságok eltörlése, a pozsonyi ország-gyűlés demokratikus törvényei nem a for-radalom szülöttei, hanem a forradalom-tól való rettegése. Az oly hirtelen meg-világosodott rendek nem a népet akarták gyors buzgalmukkal megmenteni, hanem a magukéból azt, ami még menthető. Nem a távoli példákban okultak, nem a külföldi forradalmak ejtették őket kétségbe, — akkora gyávasággal mégsem lehet vado-lni őket — forradalmak odakint azelőtt is dultak s rendre megálltak az ország határain. A rendek a hazai veszély hírére rakták le a magas érveknek évtizedek óta oly kitartóan forgatott fegyvereit. „Tize-dikén — írja Emlékirataiban Lónyai Meny-hért — szegény Atyám elmondá aggodal-mait, félelmét a parasztládástól; terve-zette, hogy legjobb volna családostól nagy városba, példának okáért Bécsbe, huzód-ni.” „Egész áldott nap híreket hajszo-lunk — mondja egy másik szemtanú, Paskay Gyula — kaptunk olyan újságot is, hogy Pest alatt Rákoson százezer ember csődült fegyver alá... elhittük e hirt utolsó betűig”. Elhitték a hirt a konser-vatívek is, a haladók is; gróf Pálffy épp úgy, mint Kossuth, vagy Deák, — kár volna annak igazsága mellett tovább bi-zonykodni. A Rákoson valóban tízszeres tömegekben gyülekeztek a parasztok. Épp vásár volt...

Petőfi Sándor:

A nép

Egyik kezében eke szarva,
Másik kezében kard,
Igy látni a szegény jó népe
Igy ont majd vért, majd ver
Amig csak élte tart.

Miért hullatja veritékét?
Amennyit ő kíván
Az eledelből és ruhából:
Hisz azt az anyaföld magátul
Megtermené talán.

S ha jó az ellen, vért miért ont
Kardot miért foga?
Hogy védje a hazát?... valóban!
Haza csak ott van, hol jog is van,
S a népnek nincs joga.

pedig ott maradtunk Gyergyószentmik-lóson. Mi hármán...

— Később hírt is kaptam rólok. Az augusztusi változásig kétízben is irt az öcsém. Németországba vitték őket, mert pótolni kellett valahogy a munkáskezek mindinkább fenyegető hiányát. Öcsém egy építésznél dolgozott, az asszonyok főztek és mostak rájuk. Apámat és anyá-mat állítólag Bécsben rakták le, de hogy-mi van velük, azt már nem tudom. Sok-szor gondolok rájuk, nagyon sokszor. A főhadnagra is sokszor gondolok. Mert ő volt az, aki a németek kezére adta az enyéimet.

— Aztán megérkezett a közigazgatási bíróság végítélete. Kimondotta, amit én már amúgy is tudtam, vagyis hogy ki-vételezett vagyok. Nem nagyon érdekelt az ítélet. A főhadnagnak sem tartottam érdemesnek megmutatni. Ő sem piszkált többet. Talán kiélegette az eredmény megmaradt három. És a többiek, akik mentek az ismeretlenbe. Egyszer még kaptam egy idézést, de akkor már a főhad nagy uralmának napjai meg voltak szám-lálva.

Ég a város!

— Egy napon aztán többé már nem lát-tam a főhadnagyt. Egyideig még láttam német katonákat, aztán a puskaropogá-lekényszerített a pincébe. Ott kuksoltuk sokáig, sokáig a feleségemmel együtt. Hallgattuk a lelket is megrázó robbanás-okat az utcákon robogó lovak, szekerek, gépkocsik zaját és végül hirtelen valami torkot szorító hideg csendet, ami még az előbbi harcizajnál is ijesztőbb volt. Az-tán a pincében egyszerre alattomos füst-szag kezdett terjengeni és mi sápadtan néztünk egymásra. Az eltorlaszolt ab-lakok rései lassan elhomályosultak. Az óráimra néztem és tudtam, hogy alkonyo-dik. De a rések egyszerű-egyszer felvil-lantak, mint valami óriás fenyegetően vér-mes szeme és én akkor tudtam, hogy odakinn ég a város.

— Ovatosan kibokorkáltunk a pincéből és dobogó szívvel néztünk körül a ká-szban. A ház még nem égett. A mell-tünk lévő sem. A szemközti álló sem. De a szomszéd utca hosszán apró lángnyel-vek szaladoztak végig a házak homlokzata körül s az utca végében roppant lánggal égett egy fűrésztelep...

— Feleségemmel együtt vedret ragad-tunk és felmásztunk a padlásra. A légi-támadások ellen előkészített vízesbordó-ban megmerítettük a vedreket s a padlász-ablakon keresztül végigöntöttük a fő-délen. Aztán megint merítettünk és me-gint öntöttünk. A padlászablak széles vo- és én derékgig kiferent rajta. Nagyszé-kilátás nyílt észak felé. A gyorsan szálló estben vérvörös lobogással ég arra a város...

— Maga tudja, hogy rövidlátó vagyok. Amint a szemüvegemet igazgattam, ön-kéntlenül is Néző császár jutott eszembe. Az is rövidlátó volt, kicsi és kövér mint én s az is így nézte egykor egy magas helyről Róma égését. Csak persze neki lant volt a kezében vízesvödör helyett!

Zete László.

SZÉLGETÉS RÉZZEL EKE SZARVA LLETT

Irta: Benedek Marcell

bészélgetés azon a kicsi darab földön folyik, amelyet Benedek Elek már nem ért rá gyümölcsfával, erdei fával bevetetni s így kénytelen kelleni „gyakorlati” cölókra szolgálni. (A gyümölcsös nem szolgál gyakorlati célra, mert jaj nekünk, a nagy a termés: eladni, elszállítani nem lehet. Költő birtoka volt ez, s az is maradt...)

Az eke szarvát nem én fogom, hanem Teréz.

Teréz valamikor a 20-as évek derekán három vagy négy esztendőig szolgált nálunk Budapesten. A szülei jómódú gazdák, itt a falunkban s csak azért adták fel velünk, hogy nevelődjék, ügyesedjék.

Teréz aztán, kinevelődve, hazajött s feleségül ment egy falunkbeli gazdaleányhoz. Kerek, piros arca megbarnult, megnyúlt, de a szeme megőrizte régi csillogását. Serdülő leánykaja van már.

Kapcsolatunk nem szűnt meg: Teréz és férje „részebe” vették ki ama bizonyos, gyakorlati célokat szolgáló földet. Minden nyáron láttuk őket, pityókat vagy törökbuzát kapálni, sarjút takarni. Jóformán minden nap elbeszélgettünk.

Az idén először intézte úgy a világtörténelem, hogy tavaszi szántástól pityókaszedésig és törökbuza-fosztásig itt maradtunk, s nemcsak beszélgetni álltunk oda a dolgozókkal, hanem magunk is mekiltünk a munkának. Kevés a férfi a faluban.

Teréz férje sem került még haza. Hol magában, hol a kislányával, hol idegen emberekkel láttuk dolgozni. Most mégis odálkodom egy kicsit, amikor két ökrömnyomában, az eke szarvát fogva pillantom meg. Még csak ostoros gyerek sem jár előtte, maga irányítja az ökröket, szünetlen hű ide me és me ide me kiáltásokkal. Jó darab földet megszántott már. Lassan ballagnak az ökrök és méltóságosan omlik utánuk jobbfelé a barna föld.

November közepe van már; magunkban is mondunk már arról, hogy ez a föld még megszántódik. Nem lenne az egyetlen föld a határban, amely szántatlanul maradt az idén. Dehát az idő irgalmas volt. Mintha a mennyből hatalmak belélték volna a kivételes helyzetet.

Odalépek Terézhez és megindulok a barázdá mellett.

— Hát te egyedül szántasz?
— Én egyedül, mert nincs itt az ember.

— S hát segítséged nem akadt volna?
— Akadt volna, hogyne! Elegendő segítették nekem a nyáron. De ehhez nem akartam segítséget kérni, ez könnyű munka.

Szeretném megpróbálni ezt a könnyű munkát, de nem merem megkérni, hogy engedjen oda az eke szarva mellé. Kármilyen fiatalokom óta tudok, az idén nem haladtam a favágás művészetében, de a szántani még nem próbáltam. Félek, hogy görbe lenne a barázdá, az ökröket pedig talán meg sem hallanák a hangomat. Ökrökkel mindig nehezen tudtam megértetni magamat.

Szerencsére Teréz nem várja tőlem ezt a lovagi szolgálatot. Tovább beszél:

— Sok a jó ember a faluban. A fátat hazahozták az erdőből. Azt már igazán nem birtani volna magam. A pityókaszásban is segítettek. A kut kávját is megcsinálta ingyen Dénes bá'. S nemcsak nekem. Segítettek másnak is, aki így maradt el, mint én. Hát ehhez a munkához már nem kérek segítséget. Én, aki ezt sem bírja, vagy állítja nincs hozzá...

Jól esik hallanom, amit Teréz mond. Hiszen tudtam, hogy így van: száz meghatározható példáját láttam ezen a nyáron, s a nehéz őszi betakarodáskor. De jól esik az, hogy mondja. Mert Teréz, mint aféle városban járt leány, nem volt mindig ilyen jó véleménnyel a falujáról.

— Látod, látod, — mondom. — Hát mégis csak jobb itt az emberek, mint te mondoltad.

— Összehozott bennünket a baj s a nyomorúság, — feleli Teréz. — Tessék elhinni, ez a kicsi falu tele volt veszekedéssel, gyűlölködéssel, árulkozással, följelentéssel.... Azt se lehet elgondolni: miért? Hiszen olyan egyforma az életünk. Nincs itt gazdag ember, akit irigyelni lehetne. Akinek egy kicsivel több földje van, annival több a gondja. Ha az állatja több, nem tudja etetni. A pénzen nincs mit venni. A nagygazdák is rongyosan járnak. Most végre megértettük, hogy nincs amit egymástól irigyeljünk....

— Egy sorba jöttünk mind, — erősítem meg a szavát.

— Hiszen amúgy nem törődött itt senki azzal, hogy ki miféle fajta ember, — ered meg a szava Teréznek. — Nyelvét, vallását nem nézték le senkit. Csak

ugy, egymás közt szerettünk marakodni. Az Isten tudja, miért öltük egymást. De ez a sok baj talán jó volt valamire. Most megláttuk, hogy rászorultunk egymásra. — S te is megláttad, hogy jók az emberek. Mert jók is, csak el kell hinni róluk, hogy jók.

Nem tudom, Teréz értette-e, amit mondtam. Átnézek a szemközti emelkedő hegyoldalra. Ott pihen immár tizenöt esztendeje az az író, aki „olyannak írta le a faluja népét, amilyennek lennie kellene.” Sok mindent jó volt nem látnia abból, ami e tizenöt esztendő alatt történt. De ha most egy pillanatra felnyithatná szemét, talán megnyugodva folytatná a végtelen álmot. Falujának népe egymásra talált. Az emberek segítenek egymáson és hisznek egymás jóságában.

MÁR AZ ESTE...

Irta: Szemlér Ferenc

Már az este lehajol
s feketébe csomagol
mezőket és házakat,
erdőket és várakat,
csűröket és termeket,
asszonyokat, gyermeket,
földet is és eget is,
engem is és téged is.

Lámpa nem gyul. Nem szabad!
Ellen jár a köd alatt
s mit az este rejteget,
ha meglátja: elveszett.
Még a szemed fénye sem
világíthat, édesem,
mert ha látja, rántküzöl
mérges fegyvereivel.

Csak a szívünk közepén
ragyoghat egy kicsi fény,
mely a bordák rácsain
ugyse látszik odakinn.
Négy esztendő óta ég,
rejtegeti melegtét
s várja, hogy egy este majd
mégis lángvirágba hajt.

Ha a mérges ellenség
elhullatja fegyverét
s fátyolon és függönyön
átcsillan majd az öröm.
Ha a földön mindenütt
a szabadság perce üt
s fény ragyog fel hirtelen
idelelni és odafenn.

Német világ Magyarországon

(Budapesti napló-részlet 1944. tavaszáról)

III. 15. A terézvárosi szocialista szervezet be nem jelentett márciusi ünnepélyt rendez. Három testi és szellemi munkásnak kell beszélnem, 1848. márciusáról, aztán a közeli felszabadulás reményéről. „A tavasz közel van, de addig még jeges viharok, szörnyű fagyok jöhetnek”.

III. 18. Munka után, a Népszava szerkesztőségben. Nagy izgalom, valami van a levegőben. Csaknem minden vidéki párttitkár itt van. Szigorú titoktartás, végül mégis megtudom, hogy dunántúli elvtársak szerint a határon nagy német csapatösszevonások folynak. Rémhír, mint már annyiszor? — Este szeminárium: az olasz fasizmus történetéről beszélünk. Éjjelre érek haza, feleségem holtfáradt, magam is. Nem baj, holnap vasárnap, pihenhetünk. Mit mond a londoni rádió? Halkabba állítsd, meg ne hallja a szomszéd. Az orosz csapatok a Kárpátok alatt!

III. 19. Reggel kilenckor a fürdőkádban ülök, mikor a lány tiltakozásával nem törődve, beront a házban lakó A. elvtárs: „A németek megszállták az országot!” Ki a kádból, rohanjunk, de hová? Először a Népszavához. Az utca bejáratánál rendőrkordon, a ház előtt géppisztolyos német, teherautón viszik el a rotációs papírt, a gépeket, írógépeket. Egyik elvtárs sugja: a pénztárból 70.000 pengőt emeltek ki. Tehát igaz! Gyerünk a szervezetbe! A köruton, a Royal szálló előtt géppuskák, tovább német tankok dübörögnek. Szervezetünk valamennyi kályhájában lobog a tűz, kartotékokat, névjegyzékeket égetünk. Aztán megünnel: négy-öt férfi, ugyanannyi nő. Mindnek könnyes a szeme. Megöleljük egymást, aztán csöndesen mondom: elég az érzelkenykedésből. Most látjuk meg, ki a szocialista. Csináljátok, amit kell, értesítést fogtok kapni. Szédjétek össze a megbízható embereket. — Lenn az utcán nyilasok sétálnak, egyenruhában. Végignéznék, de egyelőre nem támadnak meg bennünket.

— Este a rádió egyetlen hírt se mond, indulókat bömböl. Annál több hamis és valódi hír a levegőben: Horthy elögták, Bajcsy-Zsilinszky Endrét, a kisdzadapárt bátor vezérét, aki ellenállt, keresztüllőtték. A szakszervezeti vezetőket hajszolják a Gestapo régen idelepedett ügynökei. Egyrésztük elemekül. A rádió szünetjele még mindig a Rákóczi-induló Uj urak, hát nem ismeritek a szöveget: Magyarok istene, rontsd a labanc hadát! — Tizenegy órakor csöngetnek. N. J. munkás barátom jön nagy kofferrel: „Elviszem a jegyzeteidet és könyveidet, amiket nem akarsz megsemmisíteni”. Tényleg, itthon is nagytakarítást kell csinálni. Holnap már jöhetnek...

III. 22. Hosszu vajudás után megalakul a „magyar” Sztyó-j-kormány. Első rendelete a kisdzadapárt ellenőrzéséről szól. (Mintán mindezt már elvégezték a németek.) Este tizkor erős csöngetés. Összenézek Edittel. Értünk jönnek? Nem, csak R. barátunk, akit hajszolnak. Nálunk akarja tölteni az éjszakát. Nem a legbiztosabb hely, de most már marad-jon.

III. 28. A németek elszállítják a gyárakból a modernebb gépeket a „magyar” Honvédelmi Minisztérium írott parancsával.

III. 30. A zsidóktól — főleg a proli zsidóktól — lakásokat rekvirálnak. A lakásokat minden berendezéssel és ruhanyelvvel együtt két óra alatt kell átadni.

III. 31. Négy éves kislányom Éva, csodálkozik, hogy minden este otthon maradjon. „Apu nem megy a pártba?” — „Nem, kislányom, most nincs párt, mint ahogy óvoda sincsen”.

IV. 1. A zsidók kötelesek bal mellükön 10 cm átmérőjű sárga csillagot viselni. — A rádió és a sajtó pogromokat követel és denunciacióra hívja fel a „keresztény magyarokat”. — Megalakult a magyar Gestapo. Vezetője Hain Péter, a politikai

rendőrség egykori hírhedt, százakat halálraakasztó, nyomorékra verő kopója. Ő volt az utolsó hónapokban a németek egyik legfőbb kelméje. Jegyezzük fel nevét.

IV. 4. Letartóztatások, gyilkosságok, internálások az egész országban. Katonai behívók tizezrével. Vidéken az utolsó szálszalmát viszik el a parasztoktól a németek. A Kárpátok előtt, eredménytelen elmentamadásokban, három teljes magyar hadosztály pusztul el.

IV. 9. Megkezdődtek az angol-amerikai légítámadások. „Minden magyar halottért tíz zsidó!” — üvölti a nyilas „Magyarság”. — „Kivégezni minden elfogott terrorbombázót!” — kontrázik Rajniss Ferenc „Esti Újság”-ja.

IV. 12. A németek kifosztják az üzleteket. Saját szemmel láttam, hogy rakjateherautókra a Wertheimer és Frankl gyarmatárnagykereskedés óriási raktárát. Ha valamelyik kereskedő pénzt kér a vásárló némettől, egy órán belül elviszi a Gestapo.

IV. 14. Elvtársakkal találkozom, utcán, villamoson. Sugva kérdezzük egymást: „hol alszol ma este?”

IV. 15. Szomszédom. A, elvtárs Jutka nevű leánya szalad be a konyha felől. „Anyuka üzeni, hogy detektívek vannak nálunk, elviszik Apukát, ne tessék átjönni.”

IV. 16. A-né két kislányával együtt elszökik. Férjét a Svábhegyre, a Gestapohoz vitték, többé semmi hír róla. Legszükségesebb holmijait éjszaka mi csempésszünk ki az állandóan megfigyelt lakásból.

IV. 17. Délután, az irodából jövet, a Gestapo sárga autóját látom házuk előtt. Nem megyek fel, másfél órát várok az utcán, végre ismerős jön le, nem engem keresnek.

IV. 18. V. S. elvtársal megbeszélés. Pénzt kell szerezni a bujkálóknak. A mi szervezetünk kétezer tagja közül maradtunk vagy harmincan K. J.-hez megyek, ő házimester, nem tűnnek fel nála a látogatók. Elhatározzuk, hogy megkeressük az öbűdai, angalföldi, lágymányosi kapcsolatokat.

IV. 20. Plakátok az utcán. Zsidóképi vörös katona rajta, tarkón lő valakit. Körülötte holttestek. Alatta: „Nálunk is így lenne”. A munkáskerületekben reggelre egy szóval kiegészül a szöveg: „Bár nálunk is így lenne”. Ez a prolik válasza az ő propagandájukra.

IV. 23. Több, mint 2500 pengőt adtak össze munkásaink fillérenként segélyalapra.

IV. 25. Az internáltak egymásután halnak meg. Kistarcsán 800 embernek van hely és eddig 4000 politikai internáltat zsúfoltak össze. Pesten a toloncház mellett négy fiók-internálótábor. Az összes internáltak száma legalább 50.000.

IV. 26. Légi riadó. Mindenki a pincében, én, mint tüzoltó felmegyek az első nyitott lakásba, felcsavarom a rádiót és bombák robbanása közben hallgatom: mit mond London és Moszkva. Az én készülékemet elvitték, barátjaink pedig hírekre várnak.

IV. 27. Az irodában két Gestapoember látogat meg. Ismerősök után érdeklődnek. Nem tudok semmit. Belül reszeketek az izgalomtól, a hangom fátyolos, de úgy látszik, elég nyugodt, mert nem visznek magukkal.

IV. 29. Az építőmunkások vezetőit a rendőrségre idézik, igazolják, hogy nem zsidók. Egy sem zsidó — de egy sem jön vissza.

IV. 30. Hat elfogott amerikai pilótát nyitott teherautóban hurcolnak végig a városban. Az autó száz méterenként megáll, az egyik ór elkiáltja magát: „itt vannak a gyermekgyilkos terrorbombázók”. A csöcselék leköpdösi, kövel dobálja, üti, veri a hadifoglyokat. Megfigyeltem, csupa jólöltözött, középosztálybeli, egy munkás sincs közöttük. — A németek írógépeket rekvirálnak hivatalosan és ékszer, pénz rabolnak privátan.

V. 1. Néma május elseje. De a munkásság mozdul. Az üzemekben bérmozgalmak. A villamoson ismeretlen ismerős sugja fülembe: „barátság elvtárs, nem tart soká”. Délután hatan összeülünk egy parkban, hat szervezet megbízottai, kijelöljük helyetteseinket — ha valamelyik kiesne a sorból — megállapodunk a teendőkről, beszámolunk az egyes csoportokról. Megalakult a földalatti Szocialista Munkásszövetség.

JUSTUS PÁL.

A Magyar Népi Szövetség háromszékmegyei szervezete irodavezető tisztségviselőt keres sepsiszentgyörgyi irodája vezetésére. Kérjük a pályázni szándékozókat, hogy pályázatukat fizetési igénytük megjelölésével legkésőbb december hó 1-éig nyújtsák be a Magyar Népi Szövetség vezetőségéhez Sepsiszentgyörgy, Gen. Averescu-utca 5 szám alatti helyiségében. A pályázatban rövidesen összefoglalandó eddigi működése, végzettsége, politikai multja stb. vagyis egy rövid önéletrajz.

Charkov és Manchester kiépíti a tartós barátságot

(London.) Jackson, Manchester város lordmayer-ja, aki a szovjet-angol barátság jegyében számos népgyűlést tartott Manchesterben, a következő indítványt tette: Az egyetemen és kulturintézmények útján Manchester város lakossága létesítsen baráti kapcsolatokat a Szovjetunióbeli Charkov nagyváros polgáraival.

A népgyűléshez Churchill miniszterelnök felesége a következő szöveget intézte: „Nem elég csak tartós barátságot igényelni az angol és szovjet nép között; dolgozni is kell ennek megvalósítása érdekében. Minden igyekeztünk oda kell irányuljon, hogy a fegyverbarátságunk a béke hosszú éveire tartós barátsággá mélyüljön. Reményünk van arra, hogy ez így is lesz.”

Párthiveket toboroznak a hitleristák a hadseregben

(Moszkva.) Semleges államokon át Berlinből érkező jelentések mutatják, hogy a nemzeti-szocialista párt nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a német katonákat a náci-pártba való belépésre rábírja.

A „Front und Heimat” (Front és Haza) című nemzeti-szocialista szervezet közleményt terjeszt a hadseregben, kiemelve azokat az előnyöket, amelyek a katonákra nézve a pártba való belépésből származnak.

Munkába lépett a Magyar Népi Szövetség női bizottsága

A Magyar Népi Szövetség brassói szervezetének női bizottsága az elmúlt vasárnap ülést tartott, melynek során Lovász Ilona bizottsági tag lendületes beszédben vázolta a magyar dolgozó nők hivatását a szervezet keretein belül. Rámutatott arra a sok kérdésre, melynek megvalósítása a nőkre vár és amelyekkel minden öntudatos magyar nőnek foglalkoznia kell a magyar nép jövője és fennmaradása érdekében. Kiemelte a napközi otthonok és csecsemőgondozók ügyét, melyek megszervezése, vezetése, fenntartása mind a nőkre hárul. Bátor szavakkal szállt harcba a még ma is fennálló társadalmi választások lerombolása érdekében, majd 5 pontból álló munkatervet terjesztett az ülés elől:

1. Beszámoló az eddigi szervező munkáról.
2. Erőteljesebb szervezés.
3. Tekintettel a közelgő karácsonyi ünnepekre, teadélutánok és sebesültlátogatások megszervezése.
4. Tizenhárom tagból álló női szervezőbizottság megalakítása.
5. Nőegyletek ügye.

Utána Kiss Gyula a megyei tagozat képviselőjében szökött az ülés résztvevőjéhez. A nőknak augusztus 23-ika előtti elnyomatásáról beszélt, majd testvéri összefogásra szólította fel a magyar nőket, tekintet nélkül azok társadalmi osztályára és helyzetére.

Végül Lovász Ilona javaslatára megválasztották a következő 13 tagból álló ideiglenes szervezőbizottságot: Lovász Ilona, Nagy Sándorné, Kelemen Ferencné, Török Róza, Demeter Andrásné, Benedek A., Ferencz Róza, Kiss Gyuláné, Tana Áronné, Kispál Jánosné, Dénes Erzsébet és Bartos Anna.

Uj szovjetoffenzíva Ungvár körül Strassbourgnban harcolnak a franciák

(Moszkva.) A szovjethadsereg a kárpát-aljai Ungvártól északra és délnyugatra újabb nagyszabású támadást kezdett, amelynek első eredményeképpen 50 helység elfoglalását jelentik. Köztük van Szobánc, Pálóc és Nagykapus. Az offenzívát Petrov tábornok negyedik ukrán had-

serege hajtotta végre, amely folytatta előnyomulását.

(London.) A nyugati arcvonalról jelentik a haditudósítók, hogy a francia tankcsapatok behatoltak Strassbourg városába s véres utcai harcokat vívnak a németekkel.

Más szövetséges csapatok Saarbrücken-közelében járnak. A nyugati arcvonal más pontjain is hátrálnak a németek, az arcvonal pontos helyzetéről azonban nincsenek részletes jelentések. A haditudósítók különösen az Elzász-Lotharingiában elért sikereket emelik ki.

Japán fővárosát támadták az amerikai nehéz bombavetők

(Washington.) A távolkeleti hadszíntéren, amelyről az európai közvélemény figyelmét erősen elvonja az európai háború most kezdődő végső szakasza, a szövetségesek kitartóan nyomulnak előre a kínai szárazföld és a japán anyaország felé. A távolkeleti hadszíntéren vetették harcba először a „superbombázókat”, amelyek

sokkal nagyobbak az európai harcterekén használt legrettenetesebb bombavetőknel, a repülőerődöknel is.

A szövetségesek előrehaladását mutatja az az erős légítámadás is, amely tegnap érte Tokiót, Japán fővárosát, valamint Kóbét és Yokohamát, amelyek Tokió mellett a legnagyobb japán ipari városok kö-

zé tartoznak. A jelentés közli, hogy bombázták a tokiói vízerőműtelepet is, más ipartelepekkel együtt, egyéb részletek azonban még hiányoznak. Jelentik azonban, hogy a támadást végrehajtó „superbombázók” a Marianne-szigeti támpontokról szálltak fel és 2400 kilométeres utat tettek meg Tokióig.

Két jelentés Háromszékmegyéből

Határátlépési igazolványt kértek Illyefalva és Aldoboly között
Az elvitt székelyek hazaengedését kéri a megye az igazságügyminisztériumtól

(Sepsiszentgyörgy.) A háromszéki megyefőnökség átiratot kapott az illyefalvi jegyzőségtől.

Eszerint e hó 21. napján Illyefalva és Aldoboly községek között a volt bécsi demarkációs vonalra a román határőr-szervek visszaálltak és a régi rendszer szerint határátlépési igazolványokat kértek a két falu közt közlekedő egyénektől.

A határőr-szervek megakadályozták Délerdélyből a különböző áruk behozatálát akkor, mikor Háromszék-vármegye területéről a termények kiszállítását engedélyezik.

Több rendbeli panaszra a jegyző és Kőrös János községi bíró kiszállt a volt határsorompóhoz, ahol az ott szolgálatot teljesítő határőröktől felvilágosítást kért. Az őrség parancsnoka, egy határőr-őrvezető, azt a választ adta, hogy tudomásuk szerint az itteni magyarlakta terület kommunizálva van és a kommunista elemek átszívargásának megakadályozása végett teljesítenek őrszolgálatot a volt határvonalon.

Tekintettel arra, hogy az ország közepén határőr-szolgálat teljesítése teljesen értehetetlen és a megbízott határőr-közeg

fenti kijelentése a jelenlegi irányszínnel nem egyeztethető össze, a jegyző jelentést tett felettes hatóságainak.

A háromszéki megyefőnökség a következő feltevést küldte Bucurest-be az igazságügyminisztériumnak:

A román csendőrség több mint 2000 Háromszék-megyei lakost huolt magával, akik most is Földváron és más ismeretlen helyen vannak kényszermunkán.

Ezek az emberek nem akartak harcolni a bevonuló román és szovjet csapatok ellen, eldobták fegyvereiket és egyéb katonai felszereléseiket és községükben fogadták élelemmel az átvonuló román és szovjet csapatokat.

Kérjük azonnali szabadlábra helyezéseket, mert a megye földjei megművelhetetlenek, a termények még a földben vannak és a vármegye földmunkás hiányában éhínség előtti van.

E jelentésekhez egyelőre csak annyit teszünk hozzá, hogy a legnagyobb érdekldéssel várjuk az illetékes hatóságok intézkedését.

A Népi Szövetség bukaresti tagozata nagygyűlést készít elő

Már két műsoros összejövetelt rendeztek a bukaresti demokratikus magyarok

(București.) A Magyar Népi Szövetség (Madosz) bukaresti tagozata nemcsak szervezési tekintetben ér el nagyszerű eredményeket, hanem vasárnapokon rendezett teadélutánjainak találkozóival is mélyíti a testvéri együttérzést. A meghitt és baráti hangulatban lefolyt első teadélutánján Csiky György közvetlen szavakkal mondotta el, hogy augusztus 23-ával a romániai magyarság meggazdagodott, mert felszabadult a fasiszta nyomás alól és ma már ismét saját nyelvünkön szólhatunk egymáshoz. Ez azonban nem ajándék, hanem keservesen kiharcolt eredmény. Nagyon sok magyar szenvedett érte börtönt, kínzást és meghurcoltatást. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy az eredményt nagyjából a nagyszerű Vörös Hadseregnek köszönhetjük. Szabadságunk két részéből áll, a dolgozó ember szabadságából és a magyarságunk szabadságából. A dolgozó ember szabadságával a szakmai szervezetekben, a magyarság szabadságával itt a népi szövetségben belül kell élnünk.

A teadélután során Fejős István a Madosz történetét ismertette. Azt a harcot, amelyet az a politikai párt 1933 óta folytat, amely idő óta a romániai magyarság demokrata erői nem hajlandók együtt-

működni a magyarság reakciós elemeivel. A teadélután során még Czíkö Eteleka beszélt, aki rámutatott arra, hogy a hitlerizmus elvitte a magyar nők férjét és fiait az orosz frontra harcolni és megkövetelte a magyar asszonytól, hogy éhbéért gyáraiban és műhelyeiben teljesítsen szolgálatot. Most már a nők azt követelik, hogy a férfakkal egyenlő munkájukért egyenlő bért is kapjanak. De követelnek ezenfelül magyar iskolát, magyar prédikációt, magyar gyóntatót és megfelelő országos gyermekvédelmet, hogy gyermekeikről megfelelő gondoskodás történjék.

Mitől függ Európa népeinek sorsa?

A Nőbizottság második teáján Demény Ferenc adott politikai beszámolót. Kifejtette, hogy bűnt követ el mindenki, aki nem politizál. Európa népeinek sorsa attól függ, hogy a széles néptömegek beszélnek-e a politikába és hogy ez a tömeg milyen politikát vall majd a magáénak? A választás nem eshetik nehezünkre. Ez a véres háború ugyanis egy táborba sodorta a demokratikus erőket. Nem szabad azonban a szavakat elfogadni, tetteket kell követelni: mit csinál mindenki a

demokráciáért? Meg kell kérdezni, hogyan harcol a fasiszmus ellen? Azzal, hogy a háborút befejezzük és befejezzük, még nem szűnt meg a demokrácia és a fasiszmus közötti harc. Minden fasisztának pusztulnia kell, nem csak Hitlernek. Bűn ember az, aki erejéhez mérten nem vesz részt a fasiszták és a fasiszmus elleni küzdelemben. A Magyar Népi Szövetség minden tagjától elvárja, hogy az teljes erejével kivége részét a boldogabb jövőért folyó harcnál.

Utána Molnár Duci szavazt igen szép előadásban Ady-verseket, majd Révy Ilonka jelentette be, hogy a Magyar Népi Szövetség női tagozata is részt vesz a román egyesületek gyűjtési munkájában, hogy ezzel segítsen az erdélyi és moldovai lakosság borzalmas sorsának enyhítésén.

Ezután a Népi Szövetség műkedvelői egy bohózatot adtak elő, majd Fejős István szavalata következett, végül Csik György bejelentette, hogy a M. N. Sz. bucuresti tagozata nagygyűlést készít elő és felszólítja a jelenlevőket, hogy vegyenek részt egy hatágu bizottság vezetésével a gyűlés előkészítésében.

A francia nemzetgyűlés meghívta Párizsba a szovjet és az amerikai parlament képviselőit

(Páris.) A francia nemzetgyűlés ülésén újból megalakították a háború előtt fennállott angol-francia parlamentközi bizottságot.

Ugyanakkor a parlament elhatározta, hogy meghívást küld Moszkvába, amelynek értelmében a legfőbb szovjetek egy küldöttsége tegyen látogatást Franciaországban. A szovjetparlament képviselői azután vegyék fel a kapcsolatot a francia képviselőkkel.

Hasonló meghívást küldenek az amerikai képviselőháznak is.

Rövid hírek

Amerikai bombavető gépek bombázták a Gelsenkirchen közelében lévő Nordstern város petroleumműzeit.

Az „Evening Standard” londoni lap cikket közöl „Az üzlet rövidesen lezárza redőnyeit” címen és ebben utal arra, hogy a német külügyminisztériumban már nem lehet lemondni az „új európai rend” megvalósításáról.

(London.) Macedóniának a hitlerista iga alól való felszabadulása alkalmával Szalonikiben, a felszabadított vidék székvárosában nagy ünnepség zajlott le, amelynek keretében az angol haderő díszfelvonulást rendezett.

(Stockholm.) A német szakmunkások bevonása a hadseregbe a német hadipar termelésének komoly csökkenését jelent. Az utóbbi időben 160 ezer német szakmunkást soroztak be a német hadseregbe. Ennek folyamánaképpen már nem lehet mezőgazdasági gépeket kapni Németországban.

HIREK

Naptár:

1944. november 26. vasárnap. A nap kel 7 óra 21 perckor és nyugszik 16 óra 14 perckor. Kath. Berch. János, Prot. Milos. Ort. Nikon. Zsidó: 5705 év, Kislev hó 10.

1944. november 27. hétfő. A nap kel 7 óra 22 perckor és nyugszik 16 óra 14 perckor. Kath. Érmes Mária, Prot. Virgil. Ort. Perzs. Jak. Zsidó: 5705 év Kislev hó 11.

Mozik műsora:

Aro: Mézesetek Béli szigetén. Astra: Nyomorultak. Capitol: A nők klubja. Corso: Kisértetek. Eforia: Hotel Hollywood. Lumina: Nő az éjben. Redout: Férjhez megyek! Regal: Az élet komédiája.

Szolgáltatás győgszertárak

Vasárnap: »Medve«, Hirscher-utca 14. Hétfőn: Paveleanu, Hirscher-utca 18.

— Az Anyakirálynő fogadta a „Haza-fias Védelem” küldöttségét. Az Erdély és Moldova felszabadítására indított akció keretében Elena Anyakirálynő tegnap ki-hallgatáson fogadta a Haza-fias Védelem (Apărarea Patriotică) küldöttségét. A küldöttség I. Sraier ügyvéd, Florica Bagdazar dr. és Alexandru Sidorovici mérnökből állt, akik az Anyakirálynő előtt feltárták Erdély és Moldova siralmas helyzetét és a segélyezési akció támogatását kérték.

— A Magyar Népi Szövetség olvasókörének felhívása. A Magyar Népi Szövetség Sepsiszentgyörgyön olvasókört óhajt megszervezni. Ebből a célból kérjük mindazokat, akik elhagyott magántulajdonban volt könyvtárakról tudnak, hogy azt jelentsék a Népi Szövetség vezetőségénél, hogy a gazdátlanul maradt könyvtárakat összegyűjthessük. Továbbá kérjük a közönséget is, hogy adományképpen ajánljon fel könyveket a magyar népművelődés javára.

— Csak november 30.-án jár le a statisztikai adó befizetésének utolsó határideje. A brassói pénzügyigazgatóság kérésére ismételtlen közöljük, hogy az összes állampolgárak térfiak és nők akik 1944. április 23.-án betöltötték a 21-ik életévüket és akik az említett időpontig nem haladták meg a hatvanadik évüket, kötelesek megfizetni az 1000 lejes statisztikai adót. A pénzügyminisztérium által megszabott utolsó határidő 1944. november 30. Akik eddig az időpontig nem egyenlített ki az 1000 lejt, azok 2000 lejt fizetnek.

— Megszüntetik a 6%-os bélyeget. Lajpeltések szerint a pénzügyminisztériumban annak a lehetőségét tanulmányozzák, hogy milyen módon lehetne a 6%-os bélyeg alkalmazása helyett megfelelő adó-alapot létesíteni.

— Aradon népgyűlés volt, melyen a megyefőnök és polgármester elítélését követelték. Az aradi kulturális nagyereményben rendkívül népes gyűlés zajlott le. A város lakossága nincs megelégedve a város és a megye vezetőségének tevékenységével és követelte úgy a polgármestert, mint a megyefőnök elítélését. Nagy lelkesedéssel egyhangúan Slimanda ügyvédet, a népjogok őszinte harcosát jelölték megyefőnöknek. A gyűlésen a kommunista párt, a szakszervezetek és hazafiak szövetsége részéről szólaltak fel. Valamennyi felszólaló a város és megye területén virágzó szabotázásra és visszaélésekre mutatott rá, valamint egyes falusi hatóságok sorozatos visszaéléseire és a féktelen üzérkedésre.

— Az a katona akit kutya harapott meg a Călugăreni utcában, azonnal jelentkezzen a Mărzescu kórház Pasteur osztályán, mert az egészségügyi szolgálat megállapította, hogy a kutya veszett volt.

A Magyar Népi Szövetség (volt Madosz) brassói megyei szervezetének címe: Brassó, Weisz Mihály utca 35, II. emelet. Telefon: 17-97. Érdeklődés és tagfelvétel naponta 8—13 és 15—18 óra között.

Csepel szigetén újabb hidfőket építettek ki a szovjetcsapatok

Elzász fővárosa francia kézen

Az Atlantik-leadó értesülései szerint a szovjetcsapatok Csepel szigetén újabb hidfőket létesítettek és minden jel szerint itt akarnak a Duna nyugati partjára átkelni. Petrov tábornok csapatai folytatják az előrenyomulást Csehszlovákia keleti részén és a Budapest körüli német csapatokat hátbatámadással fenyegetik. A Tokaj elfoglalása után előrenyomuló szovjet és román csapatok elfoglalták Karcagot.

(Moszkva.) Sztalin tábornagy napiparancsot adott ki Góvorov tábornaghoz, a balti csapatok főparancsnokához, amelyben bejelenti, hogy a leningrádi haditengerészet és csapatok Serina (Oesel) sziget megtisztításával, melyet a németek fontos ellenállási ponttá építettek ki, befejezték Szovjet-Esztónia területének teljes felszabadítását.

(London.) Az I. francia hadsereg tankosztagai a Vosges-hegységekben megtör-

tek minden német ellenállást és gyors előrenyomulásuk során behatoltak Strassbourgba, Elzász fővárosába. Ezek a csapatok már elfoglalták a város legnagyobb részét. A harapófogszerű előrenyomulás során az amerikai és francia csapatok a Vogéz-hegységekben mintegy 50 ezer németet teljesen elszigeteltek.

Strassbourg elérése után az amerikai csapatok Colmar irányában törtek előre. Újabb hírek szerint már el is érték a várost, amelyben jelenleg utcai harcok folynak.

A nyugati arcvonal északi szakaszán az amerikai csapatok elfoglalták Belot városát, és ezzel kiküszöbölték a Meuse-folyó nyugati partján lévő német „zsákok”.

A német és a szövetséges csapatok között most valóságos versenyfutás kezdődött a Rajnát át vezető hidak elfoglalásáért.

Lángokban áll Tokió központja

(Newyork.) Az amerikai repülő-erődöknek a japán főváros ellen intézett nagy légitámadásról készített fényképfelvételek tanúságai szerint Tokió központja lángokban áll. A légi támadás során az amerikai repülőek telitalálatot értek el egyik igen fontos hadiipari üzem ellen.

A japán Domej-hírgyűnökség szerint a Tokió ellen intézett támadásban mintegy 70 repülőgép vett részt, amelyek a Kínában lévő Buchan Hankau és Bucsang városok repülőtereiről szállottak fel.

Arnold tábornok, az amerikai légiflotta főparancsnokának Roosevelt elnökhöz in-

tezett jelentésében viszont azt közli, hogy a támadó repülőgépek a Marianne-szigetekről indultak ki támadásra a japán anyaország ellen. Jelentésében az amerikai főparancsnok utal arra, hogy az utóbbi időkben elért hadisikerek révén a japán szigetek az amerikai bombavető repülőgépek hatósugarába kerültek és a teljes győzelem kivívásáig folytatódni fognak a légi támadások. Ezzel megkezdődött a japán anyaország csatája a légi támadások most rendszeresen folytatódni fognak a japán szigetek előzőlőse, illetve az amerikai erők partraszállásának napjáig.

A brassói Demokratikus Arcvonal

A brassói Nemzeti Demokratikus Arcvonal a következő közleményt adta ki:

— A Nemzeti Demokratikus Arcvonal, a nemzeti-parasztpárt és a liberális párt képviselői között pénteken megbeszélés folyt, amelyen jelen volt Colfescu Alexandru közigazgatási vezérfelügyelő is. A megbeszélésen a belügyminisztérium utasításainak szellemében a polgármesterek,

közleménye

bírák és a megyefőnökhelyettes személyeinek kijelölését vitatták meg.

— A Nemzeti Demokratikus Arcvonal képviselői ez alkalommal is a munkás és polgártömegeknek az álláspontját támogatták, amelyet a csütörtöki nagyszabású tüntetés alkalmával olyan világosan és határozottan juttattak kifejezésre.

A jugoszláv államszövetség a győzelem és a béke szolgálatában

(Moszkva.) A szovjet-jugoszláv megbeszélésekről hivatalos közleményt adtak ki, amely először megállapítja, hogy a tárgyalások november 20-tól 23-ig folytak egyrészt Subacics dr. jugoszláv miniszterelnök, a kíséretében levő helyettes miniszterelnök és a jugoszláv követ, másrészt Sztalin, a népbiztosok tanácsának elnöke és Molotov külügyi népbiztos között. A megbeszéléseken a barátság szellemében megvitaták az összes kérdésüket, amelyek Jugoszláviára, mint a szövetséges nemzetek sorában helyet foglaló államra

vonatkoznak. Ez alkalommal megállapították annak szükségességét, hogy Josif Broz Tito tábornagy nemzeti felszabadító bizottságából és dr. Subacics londoni kormányából jugoszláv kormány alakuljon. A szovjet kormány üdvözlöi Tito és dr. Subacics elhatározását, hogy az összes népi erők mozgósítását a közös ellenség leverésére és a demokratikus jugoszláv államszövetség megteremtésére, amely építő tényezője a győzelemnek és az új európai béke megszervezésének.

Pártközi megegyezéssel váltják le a közigazgatási vezetőket

(Bucuresti.) A belügyminisztérium utasítást adott a megyefőnököknek, hogy a közigazgatási hatóságok lecserelése érdekében keressék magukhoz a Nemzeti Demokratikus Arcvonal, valamint a nemzeti-parasztpárt és a liberális pártok egy-egy képviselőjét, hogy adjanak véleményét a kinevezendő új megyefőnökök, polgármesterek és falusi bírák személyeit illetően. A kijelölt személyt aztán terjeszték fel a belügyminisztériumba a kinevezési formasságok elintézése érdekében.

Amennyiben a pártok között nem sikerülne a megegyezést létrehozni, úgy a jelenlegi vezetők vagy semleges személyek tekintetében igyekezzenek a megegyezést létrehozni.

Lemondott Mikolajcsik lengyel miniszterelnök

(London.) Legújabb hírek szerint Mikolajcsik, a londoni lengyel kormány miniszterelnöke benyújtotta lemondását. Hír szerint már ki is nevezték utódját.

A Magyar Népi Szövetség sepsiszentgyörgyi megyei gyűlése

A Romániai Magyar Népi Szövetség vármegyei szervezete f. hó 26-án, d. e. 10 órakor Sepsiszentgyörgyön a városi mozi nagyeremény népgyűlést tart, melyre a megye összes községeit meghívja a vezetőség. A gyűlésen ismertetni fogják a Magyar Népi Szövetség célkitűzéseit és irányvonalát.

Apróhirdetések

Legkisebb apróhirdetés tíz szög 150 lej minden további szó 15 lej. Állásikeresőknek 50% kedvezmény.

Munkakereslet, kínálat

Keresek fiú vagy lány tanulókat és jó munkás segédleányokat. Orbán nő Szabóság, Braşov, Str. Reg. Carol 26. (73)

Foto Elit Braşov, Str. Gen. Moşoiu 36 jól fizetett pozitívretusőrt keres. Előnyben látó áns munkában is jártasok. (85)

Jobb nő a háztartás minden ágában jártas uri családhoz ajánlkozik. »Cseled mellé« jeligére e lap kiadójába. (83)

Kitűtőfiukat vagy leányokat, akik Brassó utcáit jól ismerik és románul is beszélnek, azonnal alkalmazunk. Cim a kiadóhivatalban. (70)

Ujságkihordó fiukat, nőket, férfiakat déli 2—3 órai munkára keresünk. Csak azok jelentkezzenek, akik Brassó utcáit jól ismerik és tudnak románul beszélni. Cim a kiadóhivatalban. (71)

Vétel, eladás

Komoly vevők részére családi és üzleti házakat keresek. »PROMPT« ingatlanforgalmi iroda, Braşov, Str. Regele Mihai 20. (47)

Hálószoba jutányos áron azonnal eladó, Braşov, Str. Regentul Buzdugan 21 (volt Egres utca). (84)

Eladó közigazgatási törvénytár-Dárdától, Utazás keleten, Orbán Balázstól, Sven Hedin utazása, Petőfi Sándor összes költeményei, Szabadságharc története, korszakok, rodli, jégsekély, viharlápák, vasalók, zsírosbőrdő, kávésző, vaskályhák Braşov, Piaţa Libertăţii 13 apart. 1. (88)

Ingatlan, bérlet

Üzlethelyiség kiadó, alkalmas ipari célra is. Cim a kiadóban. (86)

Központi és más lakóházakat keresek 6.000.000.— lelig. »COMPASS« Braşov, Str. Regina Maria 5. (80)

Keresek garsoniert vagy szoba-fűdőszobát konyhával, bútorozva vagy üresen, gázsal, központban vagy Bolgárszegen. Telefon 3893 Braşov. (75)

Idősebb nőt lakó társnak keresek. Cim a kiadóban. (77)

Vegyes

Festek bőrkabátot, női táskát, cipőt akatáskát, bőrdődöt, bőrbutor. (Braşov) Str. Nisipului 18. Telefon 33-05 (45)

Nagy jutalmat kap »Purcăreni 693« jelzésű egyfogatú stráfszekér és fekete ló nyomravezetője. Orbán, Brassó, Zajzoni ut 56. (87)

„LUMINA” Mozgó

Braşov-Brassó. Hirscher-utca 12 sz.

Hétfő, 1944 november 20-tól kezdve

A legszebb kiállítású film:

Nő az éjben

Viviane Romance és Georges Flamand-al

Előadások folytatódóan délután 1/2 órától. Vasárnap d. e. előadás 11 órakor

Mély fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy szeretett jó fiam és testvérünk

Baróthy Zoltán

életének 30-ik évében, hosszú súlyos szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének.

Drága halottunkat vasárnap, november 26-án délután 3 órakor helyezük a Str. Peneş Curcanul (volt Lakatos utca) 6 szám alatti gyászházba a posztaréti róm. kath. temetőben örök nyugalomra.

Az engesztelő szentmise-áldozatot hétfőn mutatjuk be a Kolostor utcai róm. kath. templomban.

Pihenése legyen csendes! Emelke áldott!

Brassó, 1944. november hó 23-án.

A gyászoló család